

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenésnapon és ünnepek után is

Előfizetési árak:
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 12 frt.
 Fél évre 6 " " " " " " " " " "
 Negyed évre 3 frt.
 Egy óra 1 frt.

Vidékre postán küldve:
 Egész évre 14 frt - kr.
 Fél évre 7 frt - kr.
 Negyed évre 3 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
 Főter, Hermann-udvar I. emelet,
 a külső folyosón.

Bérmelentlevelket csak ismert
 kezűl fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Főter, a törvényesek melletti Neumann-
 háznak utcára nyúló helyiségében.

Hirdetések díjazásáról szerint.
 Egy sor 5 kr. ünnep- és vasárnap
 utáni szám 3 kr.

Oroszország fiascója.

Arad, október 13.

Amit az oroszok Bulgáriában véghez visznek, az példátlanul áll az államok történetében, mert nincs a világban egyetlen oly kis állam sem, mely a belügyeibe való idegen avatkozást oly páratlan hidegvérrel tudta volna elűzni, mint a hogy eltűri a bolgár regensségek Kaulbars és a sophiai orosz ügyvivő toladakását, mely ma már odáig ment, hogy a törvényesen összehívott választó gyűlésnek jogereje ellen tiltakozik, s a választókat a törvényes rend felbontására sarkalja csak azért, hogy az így támasztott zavarokra való hivatkozással igényt tartasson rendcsinálás czime alatt az orosz occupáló sereg bevonulására.

Igazán bámulnunk kell a regensség túrelmét ezen üzelmekkel szemben, mivel még mindig a higgadság fegyverével remélnek országukra nézve ártalmatlanná tenni, talán azért, hogy minden ürügyet elvonjanak az orosz csapatok szándékolt bevonulása elől, de lehet azért is, hogy a hatalmak új csoportosulása felől biztos tájékozást szerezhetni több idejük maradhasson.

Kaulbars eddigi szereplése nem eredményezett még egyebet az orosz diplomatiának egy csufos vereségnél, s most, úgy látszik, a kudarc szögyene odáig akarja vitetni a dolgot, hogy a felsülés mesterségesen támasztott zavarok által lehetőleg eltakartassék, mely bonyodalom között alkalom nyújtassék a diplomatiái visszavonulásra, ha az erősebb rendszabályok alkalmazására a talajt kellőleg előkészíthetnek nem találná; ha pedig a körülmények Oroszország részére kedvezőknek látszanának mutatkozni, abban az esetben a zavarok további kidulási pontul szolgálhassanak. Csak hogy a máskor sikerei által elvakított orosz diplomatia számítása ezuttal aligha fog teljedni, mert ha van a többi idegen diplomatiákban egy kis nemes hűség, akkor a hatalmak sem azt nem fogják nézni, mint elűzni, hogy a toladók orosz beavatkozása a bolgárak erősen féltett szabadságát elnyomhassa, sem azt nem fogják megvárni, hogy a leitatott csöcselék sorai közt magva hintessék el egy végtelen anarchiának.

Tiszta nyilatkozata, akár akarna is az orosz sajtó a Bosznia vonatkozó megjegyzésével szellemeskedni, akár nem, elég világosan megértethette az oroszokkal, hogy Bulgária nincs magára hagyatva annyira, hogy bármely hatalom is bátorságot érezhetne egy-

magában annak leigázására; a választások napján lefolyt véréngzés pedig aligha oly rendszabályok hozatalára nem fog vezetni, melyek az orosz mindenhatóság látszatát végleg devalválni fogják.

Mikor Sándor fejedelem Sophiába visszatértében az orosz cárnak békéltető sürgőnyt menesztve egy orosz megbízott kiküldését kérte a differenciák kiegyenlítésére, ha az orosz fölküldöttség sebb erényeknek ad helyet, nem ad oly botránynon főnhéjjó választ, nem követeli Sándor lemondását, nem jósol visszateréséhez olyan kárhozatos következményeket, miket csak saját intézkedési által remélhetett elérni, akkor, bár ez esetben sem lehetett egyenes joga a tőle független állam ügyeibe való avatkozásra, alku után, közmegegyezéssel, a törvényes fejedelem hozzájárulása mellett szerezhetett volna magának olyan jogokat, miket a többi hatalmak figyelmen kívül hagyhattak volna; de miután ezt nem tette, és mivel léptenyomon tapasztalni volt kénytelen, hogy a független Bulgária nem óhajta az orosz gyámkodást, nem engedni belügyeibe avatkozni, tiltakozik annak mindennemű jogigényei ellen, s meg tudja mutatni, hogy a fejedelem eltávoztával árván hagyott országtól a fejtelenség, zavargás s minden egyéb, mi a hatalmaknál aggodalomra nyujthatna alkalmat, távol áll, akkor orosz biztis küldése fölségség, Kaulbars missziója célzeltvésztette vált, s a helyett, hogy az orosz érdekek nyertek volna, kokczára lett vette minden slavophil idea valóulása, a minnek természetesen csak örülni tudunk.

A hogy ma a bolgár viszonyok állnak, különös fordulatnak kellene beállni, hogy ne az ellenkezője történnék annak, amit az oroszok óhajtottak. A választások óriási többségben a kormány javára ütöttek ki, a népgyűlések mindenütt az orosz beavatkozás ellen nyilatkoztak, az orosz ügyvivők kellemetlen demonstrációk voltak kénytelenek eltűnni, Ausztria-Magyarország irányt mutatott a keleti kis államoknak, ezt az irányt helyesséssel fogadták Olasz- és Angolország, sőt már az utóbbiak között is tárgyban nagy közeledés is történt. Ezek mind olyan tények, melyek éppen nem látszanak alkalmasoknak az orosz törekvések elérésére.

A lecke tehát meg van és még csak az hiányzik, hogy tartós hatása legyen.

Lord Churchill Bécsben.

Bécsből távirják október 12-iki kelettel: A külügyminiszterium és az angol nagykövetség lord Churchill itléteről mindaddig csupán a rendőri jelentésből bír tudomással. Illetékes értesülés szerint lord Churchill Berlinben nem érintkezett sem az angol nagykövettel, sem Bismarck Herbert gróffal; továbbá Varszinban sem volt.

A pénzügyi közigazgatási bíróság legutóbb a következő fontos határozatokat hozta:

1. Az örökhatgyó férj hagyatékának az életben maradt özvegyő általi haszonélvezete, özvegyi jogzimen élvezett életjáradékának nem tekinthető. Midőn tehát az özvegyő özvegyi haszonélvezet czimén használja férje hagyatékát, a hagyatékhoz tartozó tőkéknek általa élvezett kamatai után nem 5 százaléktól életjáradéki adó, hanem 10 százaléktól tőkekamatadó fizetendő.
2. Az özvegy ellátására szánt életjáradéknak oly pénzbeli évi szolgáltatások tekinthetők, melyeknek kifizetését az özvegyi jog fejében az örökhatgyó férj elrendeli, vagy a melyeknek kifizetésére magukat az örökösök, a férj hagyatékából, örökhatgyó özvegye részére özvegyi jogának megváltása czimén egyezségileg kötelezték.
3. Ha a hadmentességi díj fizetésére kötelezett egyén teljesen munkaképtelen és csakis annyi vagyona (tőkéje) van, hogy annak jövedelme a szokásos közönséges napszakmót meg nem őríti, az a hadmentességi díjkötelezettség szempontjából vagyontalannak tekintendő.
4. A házbéradó tárgyat mindaz a tisztá bérjövövedelme képezi, mit a tulajdonos a bérbeadott ház használatába fejében a bérőlől hoz; a bérjövövedelem alatt tehát nemcsak az e czimén tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem mindaz értendő, mit a bérő a bérlemezny használatába fejében ellenérték gyanánt fizet; ilyenek az állami és közszéji adók, tuzkárbiztosíték, közmunka, katonaszállásolás és házjavítások költsége s végre minden egyéb természeteli szolgáltatások, s ezekhez csak a házbér-krajczárok elnevezése alatt községi pótdadó ezimén a bérő által fizetett összegek nem számíthatók.
5. Ha a III. oszt. ker. adókötelesek terhére a III. oszt. ker. adó bizonyos meghatározott, egyszer mindenkorra befejezett vállalatok után vetettek ki s ez a kivétel jogerőssé vált, a kivettelt adóösszeg adókötelesek terhére a három évi adókövetési időszak nem minden évében, hanem csak egyszer írható elő.
6. A már jogerőre emelkedett III. oszt. ker. adónak törlesse s illetőleg a kivételi időszak második és harmadik évében leendő mérésekéle iránt benyújtott kérvények másodfokban elbírállására a közigazgatási bizottságok illetékesek.

Szerb püspöki zsinat és congressus. A szerb püspöki zsinat, mint az „Orsz. Ért.” hiteles értesítés nyomán írja, e hó 20-án fog megnyitást, az egyházi congressus s pedig november hó 4-dikére hivatik össze.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 12-én.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely szerint a király Ő Felsége f. hó 8-án hozzá intézett és másolatban közölt legfelsőbb kéziratával a közös ügyek tárgyalására az 1886. évre kiküldendő bizottságokat a részükre törvényileg fenntartott teendők teljesítése végett november 4-ikére Budapestre hivta egybe.

Tiszta Kálmán miniszterelnök: T. ház! Van szerencsem benyujtani egy törvényjavaslatot az iránt, hogy a törvényeink értelmében időről-időre a quota megállapítása céljából kiküldendő bizottság megállapíttassék.

Miután ez oly határozati javaslat, mely az országos határozatot czélozva, a főrendiházhoz is átteendő, de különben is semmi egyebet nem tartalmaz, mint azt a javaslatot, hogy a bizottság megválasztassék: én arra kérem a t. házat, méltóztassék kinyomatását elrendelni, és tekintettel a törvényhozás másik házra, belenyugodni, hogy már holnap tárgyalás alá vessék. (Helyeslés.)

Zsilinszky Mihály jegyző olvassa a határozati javaslatot:

„Határozati javaslat. Minthogy az 1878. XIX. t.-cz. értelmében elékezett annak ideje, hogy azon hozzájárulási arány újabb való megállapítása végett, mely szerint a magyar korona országai az 1867. XII. t. czikkekben a sanctio pragmaticea folytan közösöknek ismert nyek terheit viselik, az 1867. XII. t.-cz. 22. §-a értelmében az ezen törvényben meghatározott módon egyezkedések kezdessenek: az országgyűlés egy 15 tagból álló országos küldöttségét küld ki, melybe a képviselőház 10, a főrendek 5 tagot választanak saját kebelükből azon czélból, hogy ezen küldöttség Ő Felsége többi királyságai és országai törvényhozással által választandó hasonló számú küldöttséggel az 1867. XII. t.-cz. 18. 19. és 20. §-aiban kijelölt tárgyak felett értekezésekbe bocsátkozzék, mely értekezés bevégezte után ezen országos küldöttség jelentése haladéknélküli az országgyűlés elé lesz terjesztendő. Budapesten, 1886-ik évi október 10-én beadja Tiszta Kálmán, m. k. miniszterelnök.”

Beöthy Akos a maga és pártja nevében elfogadja a miniszterelnöknek a választásra vonatkozó propositionját. (Helyeslés.)

Madarász József elvi álláspontjából kiindulva meg nem látja elérkezettnek azon időt, a melyben ilyenemű propositionok ellen szavazzon. A maga és elvtársai nevében azonban kijelenti, hogy a quota megajánlására vonatkozó tárgyalásokban nem fognak részt venni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A javaslat tárgyalása a következő ülésre tüzetelt ki.

Következett a napirend: a 25. sorjegyzekekben foglalt kérvények tárgyalásának folytatása, s itt felszóllt:

Irányi Dániel: A királyi kéziratra reflectálva, megjegyzik, hogy a magyar közügy nem ismer legfőbb hadurát, hanem csak koronás királyt, a ki a hadseregnek is főparancsnoka, a magyar nemzet sokkal jobbban tiszteli a koronás király alkotmányos szellemét, semhogy azt a közös hadseregben tapasztalt eddigi szellemmel azonosítani hajlandó volna. (Elnök tetszés a szélsőbaloldalon.)

„Mit jelentsen e lárma? kérdé a grófné bosszusán. „Ez hallatlan! Embereimleket óta nem történt ilyen botrány. Mi az?”

„Az öreg asszonyok, kegyelmességed”, kezdé az udvarmester.

„Az magam is hallom! Ezen ujdonság közlése végett nem kellett volna ide fáradnod. Azt kérdem, hogy mi történik ott?”

„Valami rendkívüli esemény adta magát elő... Epen mikor théat akartak készíteni, — ma vasárnap van kegyelmes asszonyom!”

„Tudom! Tovább!”

„Tehat... elővették a szamovárt és ekkor...”

„Beszélj hát!” kiáltott a grófné dühösen.

„Nem viz jön belőle, kegyelmes asszonyom, hanem — tinta.”

Bohó nevetés fogta el a két leányt. Dimitrij lecuszott a székről és a szőnyegen hempergőzött; zsekendőtjét a szájába dugta, hogy a nevetési rohamot elfojtsa. Sőt még Bochet kisasszony sem tarthatta magát vissza a nevetéstől, előbb szemrehányó pillantást vetvén Dimitrijre.

„Ki engedett meg magának ilyen otromba tréfiát?” kérdé a grófné, a kinek nem volt kedve nevetni.

Az udvarmester pillantása a nyitott ajtón Dimitrijre esett, a ki a grófné nem láthatott.

„Ezzel azonban még nincs megfejtye a lárma és vesszekedés”, folytató a szegények jölvévonója.

„Mikor az asszonyok előhozták zacskóikat, melybe alamizsnát gyűjtönek, azt a feldevezést teték, hogy a ki húst kapott, az kenyeret talált, a ki diókat hozott annak zacskójában alma volt; — ekkor kiszaladtak az udvarra és azt kiabálták, hogy ez boszorkányság. Ebből keletkezett a lárma.”

„Mondd meg nekik, hogy vén bolondok.”

Elismeréssel fogadja a királyi kéziratnak azon kijelentését, hogy a közös hadsereg köteleessége, az alkotmányok és a fennálló törvényeknek is védelmét foglalja magában, de nem teheti, hogy ne fejezse ki abbéli nézetét, hogy azon tan, mintha a hadseregnek nem lehetne más szelleme, mint az, a mely a fejedelmet vezéri, általában, az alkotmány értelmében nem állhat meg. (Elnök helyeslése a szélsőbaloldalon.) meri lehetnek oly fejedelmek is, a kik az alkotmányhoz hűtlenség, (Igaz! a szélsőbaloldalon.) a minthogy erre nemcsak idegen országok, hanem saját hazánk történelme is példákat szolgáltat. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Es ha olyankor a hadseregnek is, mely a fejedelem iránt engedelmességgel tartozik, szélsőképen azon szellemet kell magának vallani, azon szellemet kell eljárnia, a mely a fejedelmet lelkesíti, akkor az alkotmány, a polgárok szabadsága nyilván veszélyben forog. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Mozzás jobbfélől.)

A hadseregnek nem lehet és nem szabad, hogy más szelleme legyen, mint a mely magát az egész nemzetet áthatja (Helyeslés a szélsőbaloldalon) és a mely magát a fejedelmet is kell, hogy vezérelje. Tehát megfordítva: nem a fejedelem szellemének kell a hadsereg áthatnia, hanem a fejedelemnek magának kell a nemzet szellemétől áthatnia lennie. (Elnök helyeslése és tetszés a szélsőbaloldalon.) Ezt azonban csak oly hadseregtől lehet várni, a mely kizárólag a nemzet fiaiból, a közlegényt és a tábornagyt beleértve és a magyar országgyűlésnek felelős miniszter alatt áll. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Györfly határozati javaslatát pártolja. (Elnök helyeslése a szélsőbaloldalon.)

Elnök figyelmeztet arra, hogy a „legfőbb hadur” kifejezés törvényeinkben is előfordul.

Eztán **Abrányi Cornél** szólalt fel mérsékelt ellenzéki állásponttól beszelve.

Morvath Gyula nem helyesli azon nézetet, hogy a parlamentnek ne lenne joga, vagy nem volna helyese a hadsereg felett nézetet nyilvánítani! Sőt azt hiszi, hogy a jelenleg fenförgő esetben is, ha rögtön az első napon az ügy elmondott volna, a mint történt, senki abban egyszerű tévedésnél többet nem látott volna.

Azt hiszi, hogy nem helyese, hogy minden alkalommal nemzeti sértést látanak egyes tiszték eljárásában; pedig jó volna, néha legalsóbb, a tévedést és ügytelenséget is elismerni. Szólt tagadja, hogy egy tiszt, legyen bármily magas állású, képes legyen a magyar nemzet megsejtényén. Elfogadja a kérvényi bizottság lat. javaslatát. (Elnök helyeslése a jobboldalon.)

Talay Kálmán úgy látja, hogy a régi Landsknecht-szellem van a közös hadseregben és még a magasabb tiszti karban is, melynek az alkotmányosságról semmi fogalma sincs. Nem látja azon nagy nehézségeket, melyeket mások az önálló magyar hadsereg felállításában látnak s azt hiszi, hogy a trónnak és dinastiának érdeke is megkívánja a külön magyar hadsereg felállítását, mely esetben a most felmerülő viszásság meg fognak szünni. Györfly Géza határozati javaslatát pártolja. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezzel az ülés véget ért.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája (Október 14.)

A Kumjasszin-család.
 (11. Folyt.) (Regény.)
 Írta: Henry Gréville.
 Az „Aradi Közlöny” számára fordította: M. G. — XIII.

A megzavart nyugalom.

Az étkésés és néhány éjjeli pihenési óra leszámításával az ut megszakiítás nélkül öt napig tartott.

Természetesen már a költségek szempontjából is sokkal egyszerűbb lett volna a moszkvai vasutat használni, csak hogy a grófné utálatva vasutakat,

„Olyan közönségesek!” mondá, mindenféle népséggel összekeveredik az ember!”

Hiba magyarázták neki, hogy külön waggont kaphat, azo dezhathatja az ételeket, égyat vehet el... sőt a gróf megígerte, hogy külön, számára épített waggonról gondoskodik, melyet kétszer egy évben, az oda-és visszautazásnál használhat; mísem akart felőle hallani.

„Mégis csak ugyanaz a mozdony marad,” mondá, „azután azt sem akadályozhatom meg, hogy a hágcsonyán a mászkáljanak.”

„A mi ezt illeti,” szolt a gróf mosolyogva, „csakugyan belesmerem... haem adathatna magának egy külön vonatot, akkor a mozdonyt csak az ön számára fűtenék. Mit szol ehhez?”

„A sineket mindenki használja!” válaszolt a grófné.

Igaz, hogy az országutat is, melyen hatvanféle csinos kocsi végigrohogott, mindenki használta; de ha a kereskedő távából meg-

hallotta a hosszú kocsisor bongását, kitért, a paraszt pedig szekerét egész az országút árkaiba huzta be. A kocsiak azután szélsőbesson vágattak az ut közepén és a látott fénytől elvakított népet az időszerű képet sárral vagy porral borították.

Anyiban bizonyos, hogy a grófné a demokratizmus iránti érzék teljesen hiányzott. De ugyanaz a nő, a ki a tömeget megvetette, pétervári házából szegény asszonyok számára valóságos menedékházat csinált.

A grófnének megérkezése után első gondolja volt, háznak egy külön szárnyában az öreg asszonyok számára berendezett menhelyt újra szervezni. Egy neki ajánlott hölgy, a kinek élelása az üzleti ügyekhez különös tehetőséget fedezett föl, lett megfizve egy szabályzat kidolgozásával és a szabályzat három napig fektűt a grófné asztalán.

Legalább is háromszor napjában átvallta, sokat javított rajta és szigorította ezen jötekony infézet rendszabályait. Miután a szabályzatot átjavitotta és szépen leíratta, az öreg asszonyok gyűlhellyél szolgáló teremben ki-függesztette; — csak az volt kár, hogy ez asszonyok közt egy sem tudott olvasni.

Ezt a szabályzatot a kis Dimitrij könyv nélkül betanulta és mikor lezkejét fölmondta, időnkint annak egy-egy pontját beleszóta Görögország történetébe vagy a német ige-ragozásba. A jó kedélyű Wachtel ur ilyenkor alig bírta a nevetést elfojtani és megelégedett azzal, hogy az ilyen tréfiákat megiltotta, azonban ez engedékenységé egyszerűen majdnem szerencsétlenséget idézett elő.

A német tanító kimenő napja éppen a család megérkezését követő első vasárnapra esett. Miss Juniornek, az első nevelőnőnek szintén az első vasárnapon volt kimenője és a világet sem feledkezett volna meg róla; e szerint ugy a két leányra, mint a kis fura Bochet kisasszonynak kellett ügyelni.

A délután baj nélkül elmúlt. A kisasszonyok szobájukban egy angol regényt olvastak és Dimitrij kártyázott, midőn az udvarból hirtelen különös kiáltás hallatszott; azt bihetta az ember, hogy tyuk-kotkodásokból.

A grófné szobájában űlt, a belső ajtók, szokás szerint, mind nyitva voltak.

Szórazokottan emelte föl fejét; a zaj elcsendesedett. Folytatá az olvasást, azonban egy percz múlva a kotkodácsolás újra kezdődött.

Lissza és Zina nevetve néztek egymásra. Dimitrij nagyon bele látszott merülni a kártyákba.

„Mi lehet az?” mormogta Bochet kisasszony és letette olvasmányát.

Ekkor a grófné csengelytje oly erősen szólalt meg, hogy egy pillanatra a külső zajt nem lehetett hallani.

„Menj és nézd meg, mi az?” szolt a grófné eles hangon, — „akarom tudni, hogy mit jelentsen ez.”

„Nyertem!” kiáltott vidáman Dimitrij és összedobta kártyáit, azután felugrott az asz-
 alra és tótágast állt.

„Lemegy onnét!” szolt Zina nevetve. „Nyakon ütök!”

Dimitrij leugrott, belelilt egy nagy karos székre s elkezdett kézzel-lábbal dörmölni; gyermeket arczán a boldogság kifejezése látszott és a diadalmas bunczuság tüzjajteként czikázott fekete szeméből.

„Te valami ostobaságot követél el”, mondá Zina halkán.

Bochet kisasszony aggodalmasan nézett a fiatal grófra, ez azonban elégtelen lögázta lábait, de birtelen ismét komoly arczot vágott.

A salon ajtajában kétségbeesett arczal jelent meg az udvarmester. Az egész család-személyzet az ő felügyelete alatt állott. A kotkodácsolás megszűnt.

„A hogyan kegyelmes asszonyom parancsolja”, válaszolt az udvarmester és meghajlotta magát.

„Az, a ki e neveltlenséget elkövette, rögtön elhagyja szolgálatomat!” tette hozzá a grófné. „Van valakire gyanul?”

Az udvarmester ezt kitűnő alkalomnak találta, hogy egy nem eléggé engedelmessé kukkát nyakáról leérázzon.

„Azt hiszem, hogy Vasszilijt tette.”

„Miféle Vassilij?”

„Egy gyerkőc, a ki a konyhában üstmosásra használta. Tisztátalan, gonosz és neveltlenség az ilyen esinyek nagyon fellehetők róla.”

„Jól van, el kell csapni!” nyilvánította a grófné. „Eredj! és több ilyen jelenetek ne forduljanak elő!”

A két leány részvétellezen pillantott egymásra, a szegény Vassilij pompás fickó volt, bár kissé darabos, de szolgálatkész és illedelmes.

Dimitrij egészen elhalványodott.

„A hogy kegyelmességed parancsolja!” szolt az udvarmester és ki akart menni.

Ekkor Dimitrij felugrott és utját állotta.

„Mit akarsz itt?” kérdé a grófné meglepve.

A helyett, hogy anyjának válaszolna, fölkiáltott.

„Miert haazdsz?” (Az udvarmester szemével hunyorgatott, hogy a kis gróft hallgatásra bírja.) „Nagyon jól tudod, hogy én voltam az, a ki a vén boszorkányok szamovárjába beleüríttem a tintatartót és a kol-dustarisznyájukban leró czaflatot összecserélgettem.”

„Dimitrij, micsoda kifejezések ezek, micsoda viselet ez!” szolt a grófné megsejten.

Azután elmúlt, miután nem talált szá-

VÁROSI KÖZÜGYEK.

Az októberi közgyűlés.

I.

Müller Károly érkezett meg először a városi képviselők közül a közgyűlési terembe. Komoran, a szokottnál is komorabban ült le a rendes szélsőoldali helyére. A többiek lassan szállingóztak. Mindegyiknek az arczáról szinte leolvasható volt a kíváncsiság, hogy milyen is lesz az első közgyűlés — főispán nélkül!

A polgármester hangja még mindig nyomott, mikor a grász-intézkedésekről beszámolt. Csak akkor válik erősebbé, mikor az egész közgyűlés helyeslő moraja között kimondja a határozatot, hogy az elhunyt főispán arcaképe is díszíteni fogja Arad város közgyűlési termét.

Es alighogy ezt kimondta, már felpatant Müller Károly. Szúrós szemei szinte keresik a polgármester tekintetét. Pártja rögtön tisztában van, hogy itt nagy dolog készül, a tulajdonon pedig mindenki tudja, hogy a fiatal képviselő ismét kedvezve themájáról fog beszélni a — záróról.

Ugy is lett. Abból, hogy két korcsmárost 20—20 frtra bírságotk meg, mert kihágást követett el, Müller egy egész csomó vádat fejtett ki a polgármester, a főjegyző és a tanács ellen.

A polgármester ezután is teljesen érthető és egyáltalában nem kifogásolható magyarázatát adta az ügynek, de Müller többet akart. Azt kívánta, hogy a közgyűlés utasítsa a polgármestert, hogy többé az a hiba elő ne forduljon, a mi nem is volt hiba.

De erről csak ma határoznak a városatyák.

Jött a költségvetés. Egy sereg szám. Ez már Arkay erős oldala. Eppen kilencz-szer szólalt fel. És nem csak ő, de a többiek is, akik hozzászóltak, az idén nem akartak oly lázasan, oly mindenáron mérsékelni. Mindenki tudja, hogy a városnak most sok pénzre van szüksége. Megnehezült az idők járása felfutott. A tb. főorvos fáradt, megviselt alakján is látja mindenki, hogy nálunk sokat és komolyan tesznek a — cholera ellen, ez sok pénzbe kerül. A mint egy-egy tételnél sikerült lealkudni, hozzádólták a rendkívüli kiadásokhoz. Műlek is, ki pedig nagyon vallásos ember, kijelenti, hogy egyelőre inkább népkönyvtár akar, mint templomot.

Is indítványoknak tegnap általában jó napja volt. Sorra elfogadták őket. Csak Heeger Ernő ijedt meg a saját indítványától, hogy hamarosan visszavonta. De azért ez se mehetett veszendőbe. Kétfélre is megválasztották, és határozat is lett belőle.

Mikor a költségvetéssel kézen lettek, elsőszórnál kezdtek a képviselők. Egyszerre csak belép egy kertelői orvos, s kizívsi magával valamennyi dokort. — Cholera! hangzik végig a képviselők sorain. Az arczok elkomorodnak, és az elnök is mintha megijedne, bezárja a közgyűlést még hat óra előtt.

Rövid egy ülés volt az első közgyűlés a — főispán nélkül.

Tudósításunk a közgyűlésről a következők:

II.

Az ülésen jelen voltak: Salacz Gyula polgármester elnök, Insitor Kálmán főjegyző, Urbányi János főkapitány, Barczai Domokos és Páreze István tanácsnokok, Penger János ügyész, Reicher Károly, ügyész, Vargay Lajos ügyész, Barabas Péter, Müller Károly, Bing Vilmos, Prodanovics Döme, Schuster Illés, Imkei Emil, Csiky Károly, Sonnenfeld Antal, Deeg György, Steiner János, Spilka Antal, Pollák Gyula, Simay István, Neumann Dániel, Bund Henrik, Hesz Miksa, Schaffer Adolf, Kneffel Károly, Péterfy Antal, Műlek Lajos, Szelle József, Wallfisch Armin.

vakat legmélyebb megbotrátkozásának kifejezésére.

„Igen, mama,” szolt a fiu és megvót leg mérté végig az udvarmestert, — „én tettem és ő ezt tudja, mert az öreg asszonyok előszóbjában találkoztam vele. Alávalóság! elkergetni az Ártatlan Vasszilijt, a kinek nincs más hibája, minthogy téged, te- nek hiv és nem „ön- nek szólit, mint a nemes embereket szokták. Falun a nemes emberek kutáit is „ön- özik! . . . Te alávalóság ember vagy! . . . Mama,” szolt ezután anyja felé fordulva, „búntessen meg engem!”

„Ki!” szolt a grófné az udvarmesterhez. Ez engedelmekedett.

Egy másodpercig fiat szemlélt, azután csökra nyujtotta kezét. Egzett a vágytól, hogy keblére szorítsa, de az életelneinek megtáadására lett volna.

Dimitrij gyöngéden megcsókolta anyja kezét és emelt fölment vissza a fiatal leányok szóbjába.

A rendreutastást Wachtel ur kapta meg azért, hogy növendékeinek ezen csinját nem akadályozta meg.

„De, grófné, szolt a tanító, „nekem kimenő napom volt! En nem vagyok felelős!”

„Bocsásson meg uram, azután, hogy őt Bochet kisasszonynak átadta, a fiu nem ment le többé. Akkor kellett tehát történni, mig önnél volt a földszinten. A fellejegyet elhelyezése igen komoly dolog. Wachtel ur. Meg egy ilyen hiba és ön elvesztette bizalmam. Emlékezzék erre és gondoljon a következményekre.”

„Ilyen szószínhásosító!” mormogta a nevelő mikor egyedül maradt.

De azért megjegyezte magának.

(Folyt. köv.)

Rosenthal Armin, Tisztai Lajos, Virágh Lajos, Kiss István, dr. Schöpkezz Ede, Arkay Kálmán, dr. Darányi János, Réthy Lipót, dr. Weisz Sándor, Neumann Ede, dr. Robitzek Agost, Heinz Gábor, Adler Lipót, Sonnenfeld Gyula, Lusztag Adolf, dr. Pozsgay Lajos, Bing Ede, Ring Lajos, Komjathy János, dr. Leitner Ernő.

Salacz Gyula polgármester megnyitván az ülést, bejelenti, miszerint a főispán elhunyt alkalmából összehívott rendkívüli közgyűlés határozatai és intézkedései részben fogantatva lettek, részben pedig fogantatás alatt állanak. A rendkívüli közgyűlés részvétnékn adott kifejezést, most pedig a részvétet még a kegyelet egy ténye által szeretné kiegészíteni. Indítványozza, miszerint a törvényhatóság a boldogult főispán arczképét szereze meg és a közgyűlési térben függesztse ki.

A bizottság ez indítványt egyhangu helyesléssel határozta emeli és ennek végrehajtásával a polgármestert bizza meg.

A polgármester ezután még a beérkezett indítványokat a napirendre tüzi s egyuttal bejelenti, hogy Czigler Gyula képviselő helye oltavozása. Herrl Imre bizottsági tagé pedig lemondása folytán, megválasztották.

Müller Károly a napirend előtt kérdést intéz a polgármesterhez: vajon van-e tudomása, s ha van, meg szándékozik-e szüntetni azon visszaélést, mely az által lesz elkövetve, hogy a törvényhatóság határozatai csak elkésvé terjesztetnek fel a miniszterhez, a mi sokszoros polgárok kárával jár. Egy konkrét esetet hoz fel. A záróra Aradon a közgyűlés határozata folytán 2 órára lett kiterjesztve. Igen, de e határozat még nem jogerővé vált, mert a miniszterhez még fel se lett terjesztve. Minthogy két vendéglő a határozat értelmében mégis 2 óráig tartotta nyitva üzletét, 20—20 frt bírsággal lett sújtva. Ez teljesen igazságatlan volt, s hogy ez megtörténhetett, csupán az okozza, hogy a közgyűlési határozat vissza lett tartva.

Salacz polgármester felvilágosítja a szót, hogy visszaéléstől egyáltalán szó nem lehet s különösen nem lehet ezzel a tanácsot vádolni. A közgyűlési határozatok a polgármester és főjegyző terjesztik fel. A felhozott esetben pedig azért nem lett az illető határozat felterjesztve, mert időközben lejött a miniszternek egy felhívása, melyben arra szólítja fel a törvényhatóságot, hogy a tárgyhán egy teljesen új szabályrendeletet alkosson. A tanács hozzá is fogott a munkálatochoz s a már megállapított módosítást ebbe fogja beilleszteni. Ezért nem lett e módosítás felterjesztve. Nem banyaeség volt tehát a nehezelt eljárásnak oka, de a célzaserzés, mert ellenkező esetben ugyanaz a módosítás kétszer is felkerült volna a miniszterhez.

Müller nincs megelégedve a polgármester válaszával. Az eljárást incorrectnek tartja s indítványozza, miszerint a közgyűlés utasítsa a polgármestert, hogy többé ilyen mulasztás elő ne forduljon.

Salacz felvilágosítja, hogy az indítványt írásban kell beadnia, s így az e feletti határozathozatal a holnapi közgyűlés feladata. Ezután következett a napirend. Mindenekelőtt tudomásul vétetett a polgármester hajléltatása. Ugyazintán a belügyminiszter rendelete, melyben az érdekeltet felelősségenek elvételével jóváhagyja a közgyűlésnek, ifj. Urbányi Béla pénztári ellenőr választására s az ahhoz kötött feltételekre vonatkozó határozatát.

Tudomásul vétetett továbbá a belügyminiszter azon leirata is, mely szerint megengedi, hogy a f. vi városi költségvetésben az épületek fenntartásánál felmértől 419 ft 81 krnyi többlet kiadás rendkívüli kiadásokra felvett összeg terhére — kiutalványoztatassék.

A közgyűlésnek az „ébtartás”-ról alkotott szabályrendeletét jóváhagyta a miniszter, ellenben a városi bormérisi illeték felemelése tárgyában hozott közgyűlési határozatot feloldotta.

Tudomásul vétetett végre a városi köz- és árwapénztár megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentés.

Ezután következett az 1887. évi városi költségvetés megállapítása.

Az erre vonatkozó előirányzatot, melyet különben annak idején lapunkban is közöltünk, a közgyűlés csekély változásokkal elfogadta.

A vágóhid használati díjairól szóló szakaszánál felszólt Arkay Kálmán. Indítványára el is határozta a közgyűlés, hogy a díjak ezental 14 és 15 kr-ra emellettnek. A jövedelem előirányzat pedig ennek megfelelőleg 4980 frtra.

A kutyaadó tételénél Arkay az indítványozta, hogy az adó felemléttéské, de a házóró és tanyai ebek ne adóztassanak meg.

Salacz polgármester hozzájárulása után az adó összege 1600 frtbán állapított meg.

A rendkívüli kiadások tételénél Arkay 2000 frttal többet óhaj megválasztani, de Bund főszámvévó felvilágosítása után elállt indítványától. A felekezeti iskolák fenntartási költségeire kivett 5%-os adó tételénél Heeger Ernő szólt fel s hosszabb indokolás után azt indítványozta, hogy ez teljesen töröltessek.

Salacz polgármester szerint e kérdés a jogügyi bizottság körébe tartozik. Azt kutasza ki, vajjon az egyes felekezeti iskolák vagyona és jövedelme mennyire fedezi a kiadásokat. Mert csakis azok tarthatnak igényt a segélyre, kik nem tudják fedezni költségeiket.

A közgyűlés így határozott.

A mértékhatálosítási díjak tételénél Arkay és Salacz polgármester felszólalására az előirányzott összegből 300 frtot levont a közgyűlés.

Ugyancsak Salacz polgármester indítványára határozta ment, hogy a lyceum berendezése felvett kölcsön convertáltatni fog a bécsi országos földhitelintézetnél.

A római catholicus templomalapja fizetendő 5000 ft tételénél. Műlek Lajos azt indítványozta, hogy tekintettel a fenyegető cholera-veszélyre is, ez összeg ez idén se fizetessék oda, hanem a nép helyzetének javítására, az egészségügyi állapotok gondozására fordítsassék.

Salacz polgármester előadja, hogy ehhez a püspök beleegyezése szükséges. Heeger Ernő azt indítványozza, hogy a hátralekös adósság 2500 forintos részletekben törlesztessék.

Arkay szerint a tétel még most beveendő addig, míg a püspök engedélye megérkezik.

Heeger Ernő visszavonja indítványát. Salacz polgármester és Műlek magukévá teszik és így a közgyűlés elhatározta, miszerint az 5000 forintos részlet törlesztéshez a püspök engedélye kikérendő s egyuttal megkérdi a közgyűlés a püspököket az iránt is, vajjon hajlandó-e beleegyezni, hogy a további törlesztés 2500 frtos részletekben történjék.

Ezzel a költségvetés megállapítottat. Salacz polgármester felszóltván az ülést, a közgyűlés folytatását ma délután 4 órára tüzte ki.

Külföld.

Tünetes Sándor fejedelem mellett. A „Politische Correspondenz”-nek jelentik Várnából október 12-ikéről: Kaulbars tábornok az este ide érkezett és a Zankowisták egy küldöttsége által fogadtatott. Az orosz consulates előtt összegyűlt nép, midőn Kaulbars megérkezett, azt kiáltozta: „Ejjen a független Bulgária! Ejjjen a szlivniczai hősi!” A lakosság egy küldöttsége a tábornok elé terjesztette a név óhajait, mire Kaulbars élesen bírálta kezdte a kormány eljárást. A küldöttség azt válaszolta, hogy a kormány törvényesen jár el és bírja a nép bizalmát, mire Kaulbars tábornok visszavonult.

Bismarck az orosz occupatiórol. A párisi „Temps” jelenti, hogy egy az európai ügyekben jól értesült egyéniség a nevezett lap szerkesztője előtt a következő nyilatkozatot tette: „Egy hónap alatt Bismarck herceg nem titokzatosan, hanem egész környezete előtt úgy, hogy szavait illetékes helyen is meghallhatták; a következő nyilatkozat: „Oroszország nem fogja Bulgáriát occupálni, de ha ez az occupatio mégis megtörténnék, Ausztria-Magyarország részéről nem lesz az a következménye, amelytől aggodna. Ausztria-Magyarország tudja, hogy az oroszok fegyveres actiójának nemleges ellene akar szegülni, Németország nem részesített támogatásban.” — Így nyilatkozott ekkor Bismarck herceg, de a zóta kevésbé határozott nyilatkozatokat tett. Bismarck látja, hogy Ausztria-Magyarország közvéleménye sokkal ellenségesebb szemmel kíséri az oroszok haladását, semhogy alkalmas pillanatban a kormányt, bármennyire óhaján is a békét fenntartani, actióba ne kényszeríténé. Ha Oroszország occupálni fogja Bulgáriát, ez az occupatio, ha nem is von maga után nyílt hadüzenetet Ausztria-Magyarország részéről Oroszország ellen, de mindenesetre offensus demonstratio lesz a következménye Ausztria-Magyarország részéről Szerbia irányában, ami Anglia intervencióját vonhatná maga után, úgy, hogy a hatalmak, a melyek a Földközi-tengeren érdekelve vannak, meg azok is, a melyek teljesen tartózkodó állást akarnak elkövetni, kénytelenek lennének a mozgalomban részt venni.

Legújabb posta.

Az orosz occupatio lehetősége. A „Journal des Débats” Berlinből a következő táviratot küldi: Kaulbars tábornok felülése nem fogja rábirni a czárt arra, hogy Bulgáriára vonatkozó terveiről lemondjon, minthogy Kaulbars nem annyira Giens utasítására, mint inkább a czár parancsainak nyomán járt el. Ha, a mi a lig látszik kikerülhetőnek, valami olyan talál történni, melyet a czár képviselőjének megsértésével lehet magyarázni, akkor az occupatio okvetlenül bekövetkezik, valamint akkor is, ha a lakosság föllázad a regensséggel ellen. Erre a czár minden gyenge ember készen áll Sebastopolban és Odessában s két hónap óta hajón és vasuton tartanak velük szállítási gyakorlatokat. Azt mondják, hogy az orosz csapatok nagyenyolecz óra alatt bevonulhatnak Bulgáriába. Az occupatio tudtul adása Európában okvetlenül nagy izgalmat fog okozni, de a három császárhatalom közötti viszonyban semmi változás előidézni nem fog. Nem hiszik, hogy Tisza beszéde és a lapok nyilatkozatai változtatnának Ausztria politiciáján. Ha Oroszország occupál, követelni fogják tőle az occupatio tartamának meghatározását; s e kívánságoknak Oroszország eleget fog tenni. Hogy azonban az ilyen kötelezettségre minő sulyt lehet fetektetni; azt eléggé mutatja Anglia példája Egyiptomban.

Tünetes az új bolgár képviselők mellett. Hétfőn este nagy tüntetés volt Sophiában az újonnan választott képviselők mellett. A tüntetők, élükön egy zenekarral, a megválasztott képviselőkhoz mentek, hogy megválasztásuk alkalmából ujjalg kifejezést adjanak údvánataiknak. Midőn az orosz consulates mellett elhaladtak, a tüntetők azt kiáltozták: „Ejjen a czár! Ejjjen a szabad Bulgária!”

A sopathi orosz főconsulatus kedden Sophiában ismét fölvetette a bolgár kormányval a diplomatiai összeköttetést. A vidékről számos távirat jelenti, hogy a választások a kormányra néve kedvező eredménnyel érték véget. Reger hat órák számol polgárvonult végig a városban dalolva és zenélve ovátiókban részesítette Radoslawot és Stambulot. Nekidow boszánatot kért a német consutól, hogy kavaszi a consulatesi épültre löttek. A zavargó parasztket kiket az orosz consulatesnál pálinkával és pénzzel láttak el, a vizsgálat során azt adták elő, hogy nem tudták, mert vezetik őket a consulateshoz s kérték, hogy bocsássák őket szabadon.

TÁVIRAT.

A Gardagh-féle bűntűgy.

Budapest, október 13. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A Gardagh Imre gyilkosának ügyében megkezdett végtárgyalást ma a vád- és védbeszédekkel befejezték. Az ítéletki hirdetés pénteken lesz.

NAPTAR.

Október 14. Csütörtök. Róm. cath. napt. Kalliszt — Prot. naptár. Kalliszt. — Görög-orosz naptár (október 2) Czipor. — Nap két 6 óra 18 perc. Nyug. szik 5 óra 13 perc.

Okt. 15. Arad megye közigazgatási bizottsági ülés d. e. 9 órák.

Október 25. Arad megye törvényhatósági közgyűlés délelőtt 9 órák.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Falk Miksa a királynéről. Arad város országgyűlési képviselőjének Falk Miksának a királynéről írott cikke, melyet az „Aradi Közlöny” is közölt, a párisi „Figaro” egyik legutóbbi számában megjelent. A cikkhez a francia fordító azon megjegyzést teszi, hogy Falk Miksa állásában és publicistai működésével nagyban hozzájárult az alkotmányosságnak ismét kiküzdéséhez Magyarországon. Falk cikkéről különben egy másik igen tekintélyes párisi lap a „Journal des Débats” is megemlekezik.

Az aradi ipartestület előjárósága kedden délután tartotta októberhavi ülést ifj. Kristórá János elnöke alatt. Nyáry Béla iparhatósági biztos és az összes előjárósági tagok jelenlétében. Az Előjáró László titkár által előterjesztett havi jelentés szerint a testületi iroda mult havi ügyforgalma 225 db. volt; a bejelentett bizottság 3 ülésén 20 panaszt tárgyalt, kisebb panasz 11 lett békésen elintézve. A közvetítő osztálynál 16 segéd lett elhelyezve. A kiadmányok száma 115 volt. A lajstromokban nyilvántartatik 1052 tanonez és 1870 segéd. A bevétel mult hónapban 168 frt 40 krt tett, a kezi pénzút 94 frt 82 kr-rel záratott le. A házépítési alapból összesen 18,800 frt lett az egyes vállalkozóknak kifizetve. A jelentés ezután a folyó ügyekről emlékezik meg és részletezi a hazépités, a telek bekebelezése, kölcsön felvétel stb. körül tett lépéseket. — A jelentés tudomásul vétetén, az előjáróság rövid vita után elrendelte, hogy Róth Károly elhált testületi tag ügyében a segélyalaplól eső járandóság folyóvá ténéssek s az alapszabályok értelmében a tagtól a 20 kros befizetések beszédessenek. A kapitányi hivatal végzei alapján Hegedűs János bognár, Husari J. Vilmos és társa óras, Alesz Perenczné noszóbb iparosok folytatólag a tagok sorába felvették, ellenben Varga Miklós hentes, Cséh Lipót kárpitos és Osermák József hentesiparosok iparuk megszüntetése folytán a testületből kikibeleztettek. Arad megye alispánjának átírta közli a megyei szolgásemlyezt ruhaszükségletének beszerzése iránt tartandó árjeljes feltételeit. Az okt. 29-iken tartandó árjelítésre a szabómesterek figyelme felhivatni határozottat. Az ácsok és kömmerek tanoncai számára az ipariskolai bizottság által az illető iparágak mestereinek anyagi hozzájárulása mellett tervezett táltanfolyamok ügyében az 1884. XVII. t. cz. 85-ik §-a értelmében az illető helyre felterjesztés fog történni. Számos ipartestület járt az aradi ipartestületnek a betivasári áruháziól szóló 50. törvényszakasz fenntartása érdekében hozott határozatát. Tudomásul vétetett. Az iparosifjak önképző- és betegseggyűző-egyletének kérvénye folytán elhatározottat, hogy a testület keblébe tartozó iparosok fel fognak hiválni, miszerint segédeiket az egyletbe beirassák s lehetőleg csak oly segédeket alkalmazzanak, kik valamely betegseggyűző-egyletnek tagjaivá lesnek. Végül 34 tanonez felvilágosztatott s nekik a tanonezbizonyítvány kiadottat.

Az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” javára Jakabffy Zoltáné urnó egy 50 forintos bárcza-könyvet árusított el. A nemes adakozóshoz járultak: Vészy Ede hadnagy 1 frt, Lukás Gyula 1 frt, Jakabffy Dező 2 frt, Nachtenél Odón 1 frt, Bürk Akos 1 frt, Takács Sándor 15 frt 50 kr., Lukács Pista 2 frt, Atzél Péter 2 frt 50 kr., Jakabffy Miklós 1 frt, Bossányi Gyula 1 frt, Jakabffy Géza 2 frt, B. Vasmer Adolf 1 frt, Ráth János 5 frt, dr. Verzár Gyula 2 frt, Jakabffy Tódorné 5 frt, Jakabffy Zoltáné 5 frt, Hammersberg Dező főhadnagy 2 frt. Összesen 50 frt.

A világoi hegyközség most újjalakitott választmánya — mint lapunknak írják — Török Árpád kir. közjegyző hegykapitány elnöke alatt k. hó 11-én tartotta első gyűlést, melyen egész Világos szőlőbirtokosait érdeklő oly hasznos határozatok hoztak, melyek már is beigazolták, mennyire méltók voltak a hegyközség bizalmára azok, kikből e választmány újjalakitottat. Nevezetesen mindenkélett kiküldetett egy szükkebb bizottság, melynek feladata, alkalmas területet kereseni Világoson létesítendő amer. szőlőtelepnek, melyet a választmány kezdeményezésére a hegyközség lehetőleg csekély megterheltségével azonnal életbe fog léptetni s ezzel alapját teszi le a phylloxera elleni védekezés egyedül sikeres munkájának. Világos, melynek szőlőt e rovar minden évben pusztítja, életkérdése e komoly munka megkezdése. A má-

sodik a közönséget épuj mint a hivatalos közegeket futasan érdeklő és igen hasznos határozat az, hogy minden a világoi hegyeken szőlővel bíró szőlőtulajdonos tartozik szőlője valamely feltűnő helyén pléhtáblát kifüggeszteni, melyen neve, tartózkodási helye és a szőlő helyrajzi száma lesz kiírva. A táblácskát maga a választmány csekély, pár krajczárnyi díjért fogja a szőlőtulajdonosnak beszerezni. Vége határozatot, hogy január minden szőlőtulajdonos tartozik vinczellérjét a hegyzének bejelenteni azon czéllól, hogy a netán rovott előlétték e szolgálatlól eltulasanak s a hegyzék mindig szem előtt és evidentiába tarthassa a vinczelléreket. Megbecsültetlen e határozat a szőlőtulajdonosokra, sok visszaélést, sőt tolvajlásnak verénézáltal elejét. Ha az új hegyközégi választmány így folytatja működését, a szőlőbirtokosság halálját és a világoi promontorium javát a legnagyobb mértékben fogja kiküzdteni.

Vasut Uj-Szt-Annától Kiszendőig. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága, mint bennünk igen illetékes helyről értesítenek, vasutovonalait egy Uj-szt-Annától Kiszendőig vezető új szárnyvonal építésével akarja kibővíteni, s ennek kivételése a megye erkölcsi és anyagi támogatását fogja kérvényezni. Az új vonal nemcsak az által nyerne fontosságban, hogy Kiszendőt és vidékét a megye központjához közelebb hozná, de a megyei közutak jobb karba hozhatását is elősegíténé, a mennyiben a vasutársulat a szükségesség kö- és kavicszállítását igen megráskált áron volna hajlandó elláalni. — Segélyképen a megyei utépitési alaplól 10 évi részletben fizetendő 50000 frtot kér, mely azonban a kavicszállítás olcsóbbbételéből igen hamar visszatérülne. A vasut még a jövő évben átadatnék a forgalomnak.

Az arad-temesvári vasutársaság, mely tulajdonoképp azonos az osztrák-magyar államvasutársasággal, nem fogadta el a kormány ajánlatát e nyolcz mérföldnyi pálya államostása iránt.

A XIV-ik huszárezred gyásza. Zedwitz Kúnó gróf, huszárfőhadnagy a XIV-ik huszárezredben, tegnap déli 12 órák ar adri várbeli lakásán hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órák ors a várból, a római cath. sirkertbe. Béke posraira!

A színházi műsor és a vidéki közönség. Lapunkhoz több oldalról panaszok küldöttek be a színházi műsor gyakori változása miatt. Ez a körülmény főleg a vidéki színházlátogató közönségre néve igen bátrányos, a mennyiben néha csakis egy-egy kiválóbb darab kedvéért jön be Aradra a közönség és darabváltás esetén kénytelen a kevesebb vonzerővel bíró előadást is megneznai, amiért pedig szívesen költekezett volna. A mennyiben tehát lehetséges, kerjük az igazgatóságot a kitűzött darabok változatlan lejátszására.

Névváltoztatások. Kobrechtel János aradi lakos vezetéknévtől saját és kiskora János nére „Kiss”-re, — Krepelka József aradi illetőséggel, apatki lakos, vasuti állomásofőnök pedig Szalfalvy-ra változtatta.

Köszönet. Ha y Gusztáv ur Uj-Aradról a „Kölcsögy-egyesület” könyvtárának hét drb beces régi könyvet ajándékozott. — Osváld Pál ur pedig a tervezett megyei muzeum részére Szőlők községnek egy 1671-ből eredő pecsétnyomójt adta át. Fogadja mindkét adakozót az egyesület elismerését és köszönetét. Dömötör László, titkár.

Agyonnyomta a kocsi. Braun Andrá és Velden József szemtanúi lakosok e hó 7-én Aradra akarván jónni, midőn Mácsán áthaladva, az ábrányi pusztán keresztül vezető kurtiesi uton mentek, egy a fisor möglü kikandikált embertől a lovak megbokrosodtak, s a kocsiát ut szúlen leve kavicsalomra rántva fölfordították, s egy darabig ebben a helyzetben tovább is vonzoltat, anélkül, hogy az alákerült két egvény bármelyikének is sikerült volna a kocsi alól előkerülni. Braunnak azonban sikerült a gyeplő erős tartásával a lovakat megállásra birni, miközben folyton kiabált, azon hitben, hogy az ember, kitől a lovak megijedtek, segítségére fog jónni, ez azonban nem történt meg, s így mintegy 2 óra hosszat vártak a kocsi alatt, míglen a szintén Aradra utazó Deutsch József és Mihály mészai lakosok a kital kocsit fölemeltetvén, lehetővé vált a kibontakozás, csakhogy csupán Braunra néve, mert a másik utitárs agyonvölt n y o m v a. Braun is szuevedett ugyan arczán és jobb kezén sérüléseket, de azért volt annyira erje, hogy holtestét hazaszállította, de csakis anyyi ereje volt, mert a mint hazérkezett, őt is ágybadöntötte a betegség.

Szerencsétlenség a pénzügyi palotánál. Tegnap délelőtt 11 órák ors ismét szerencsétlenség fordult elő az építkezés alatt levő kinostári épületnél, hol egy téglahordó napszámot egy vizgázlanásból leejtett fadorong vállán és homlokán súlyosan megsértett. Ez esett állítólag úgy történt, hogy egyik kövítés a főút felőli kapubéját fölött valami állványfélést akart összetákolni, s mikor egyik társa neki segédekzésre ment volna — valamelyikük a dorongot egy ama pillanatban talítta ledobni, vagy csak leejteni, mikor Csepai Rozália napszámos teherrel megrakodva a kapu alá ért, s így a dorong vállát erősen megsértette, homlokát pedig annyira bezúta, hogy ká házba kellett szállítani.

Vasuti előmunkálai engedély. c s e n y i Ferenc világoi lakos szére a közmunka- és közlekedésközvetítő Pankótól Siklőig vezető vasutovonalra az előmunkák megadatott.

Pincze-tűz. Tegnap délelőtt 10 vámalivel Elias Armin helybeli fűszerkész pinczejében valamelyik lemenő egvény végig-

PROBST KÁROLY és TÁRSAI

ezennel tisztelettel jelentik, hogy

női ruha és felöltő-készítő-osztályuknak

egy egész új és a jelenlegi követelményeknek megfelelő irányt adtak, a mennyiben az eddigi viszonyt volt szabójukkal megszakitották és annak helyébe egy kitünő külföldi szakembert alkalmaztak, ki a külföldön és Bécsben a legelső szabóműhelyek élén számos évek óta működött. Ezen új előnyös berendezés, valamint a legjobb munkaerők alkalmazása által képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek minden tekintetben megfelelni, s úgy szabás, mint kivitel tekintetében mérsékelt árak mellett becses vevőinknek a legkétségtelensebbet nyújtani.

Egyszermind van szerencsénk tudósítani, miszerint

őszii és téli divat-ujdonságaink, ugyszintén legújabb divatu felöltők

nagy választékban megérkeztek, s a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve, magunkat ajánljuk.

Mély tisztelettel

PROBST KÁROLY és TÁRSAI

578-10.10

CHOCOLADE

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításon a legmagasabb díjjal, a kitüntetési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és cégünk alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csemegekereskedőnél, **Aradon**

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok. Gyár és központi szétküldési hely: **Bécs, V. Alleegasse, Nr. 48.** (a déli vasút mentén.)

Hirdetmény.

Alulirt ezennel közönségre teszem, miszerint **1000 sertésnek** való kitünő **makoltatást**

bérbe adok.

Ternova, Aradmegye, 1886. október 10-én.

Winter János,

682-3.3

bérlő.

Egy — a jegyzői teendőkben jártas — fiatal ember alulirotnál **alkalmazást nyerhet.** Szabadhely, 1886. okt. 10. **Konopán,** jegyző.

10649—1886. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzéteszi, hogy az aradi kir. jbiróság 10230/885. sz. végzése által Eliás Armin végrehajtató javára Luptovits Mátvás és neje szül. Pager Éva ellen 1284 frt 80 kr. törke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2000 frtra becsült egy Robei és társa féle 2102. sa. gőzgép és ehhez tartozó szerelvények, úgy két pár malomkő és az ehhez tartozó szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Megyes-Bodzás községben leendő eszközésére f. é. október 15-ének d. e. II órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1886. októberhó 4-én.

Horváth Andor,

kir. jbirósági kiküldött.

HUSSERL J. VILMOS és TÁRSA

Aradon.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tiszteletteljesen tudatni, hogy Aradon,

Deák Ferencz-utca 42. sz. a.

a takarékpénztári épületben mindennemű legkitünőbb szerkezetű zseb-, inga-, schwarzwaldi- és ébresztő-

ÓRÁKBÓL

nagy raktárt nyitottunk.

Mindenféle órákat a legjutányosabb árakon és kiváló előnyös feltételek mellett

részletfizetésre is elárusítunk.

Mindenféle **órák javítása** gyorsan és pontosan eszközöltetik, a legjutányosabb áron **két évi jótállás** mellett elvállaltatnak.

Becsés látogatását kéri

kiváló tisztelettel:

Husserl J. Vilmos és Társa.

520-12.50

részletfizetésre is.

Legolcsóbb bevásárlási forrás őszi és téli árubból Obetkó Kálmán üzletében.

Aradon, főtér 39. sz. a.

Szövött és kötött árúk:

Mellények urak és hölgyeknek 2 firtól 6 firtig, gyermekeknek 1 firtól 2 firtig.
Alsóingek és nadrágok, dr. Jäger és másféle. Alsóing és nadrág egyben és külön, pamutból, gyermekeknek 50 krtól 1 firt 20 krtig.
Lábszárvédők és mindennemű gyapjuharsnyák. Gyomor- és hasvédők cholera ellen frt 1.20—2. Alsósoknyák gyapjú és nemesből, hölgyeknek és leányoknak.
Berlini kendők és swahlok.
Keztyűk posztóból, kötve és szövve, igen nagy választékban.

Dr. Pattison-féle tüdővédők (Lungen-Protector) ajánlatos gyenge mellű embereknek, frt 1.20—2.50.
Utazó- és takaró-pokróczok frt 4.50.
közönséges pokróczok frt 1.20.
Lő-pokróczok 1 m. 20 cm. széles, párja 4.70.
Hasonlók 1 m. 80 cm. széles, párja 7.50—10.

Szőnyegek méterszáma 27 krtól 1 firtig.
Cocus és Manilla szőnyegek folyósókra 65 cm. és 1 mtr. szélességben 90 krtól 2 firtig.
Petroleum fűgő lámpák egyszély nehezékekkel 4 firt 75 krtól 20 firtig.
Irodai és asztali dísz-lámpák, 1 firtól 10 firtig.
Éjjeli és konyhalámpák 15—50 kr.-ig.
Bronze-esillárok termek és templomokba 35—60 forintig.
Kalapok uraknak és gyermekeknek nemezsből és erdélyi halinából 1 firtól 2 firtig.
Női és leány vadászformájú kalapok 1 firtól 2 50 kr.-ig.
*Lábbelik bőrből, posztóból, szőr és pamut-szővetből urak hölgyek és gyermekeknek.
*Gyermekjátékok a legkisebb kortól fölfele.
*Ajándék dísz tárgyak bőr, fa, bronz és majolika.
*Szappanok, illatszerek és mindennemű pipere-tárgyak.
*Alpaca-észlet evő-készlet a legelső gyárból 12 évi jótállás mellett.
A közleg halottak napjára sirkoszorúk száritott (immurtel) dísz-művirág, pléh és gyöngyből a legolcsóbb ártól, 50 krtól 10 firtig.
Sirkoszorú széles szallagok, méterje 80 krtól 1 forintig.

Háztartási készletek:

Kávéfőzők, thea-kannák ércből, thea-asztalok, fa- és pléh tálcák, toillette tükrök, pohár állványok és hűtő-medencék.

A *-al jelzettekéről külön árjegyzék adatik ki.

Jaloux redők, egymás felett függő deszkából, négyszög méterje 2 firt 50 kr., finomabb 3 firt. Keresztbe szövött len vászon redők simán vagy csikkal fen jelzett két nagyságban 2.85, 3.—3.20, 3 firt 60 kr.

Utazó kofferek, kézi egyszerű, 45 cm. hosszúságtól 65-ig, 50 krtól 1 firt 50 krtig, finomabb kézi kofferek 50 cm.-től 70-ig, 2 firtól 6 firtig, kitéghető (Soutlé) kofferek 5 firtól 12 firtig.

Kézi táskák egyszerűek, vászonból puhák és kemények 1 firtól 3.50-ig, bőrből 2 firtól 20-ig.
fa-kofferek, vászon húzattal, alacsonyak, leginkább iskolába küldendőnek alkalmas 2.70, 3.50 4.50, — nagyobb magas betétes kofferek 4.75, 5.50, 6.—, 8.— firtól 15 firtig.

Fonott kosár kofferek, melyek könnyűségükkel fogva ajánlatosak, mint fürdői és költözökösi célra 3.50, 4.50, 5 firtig.

Esőköpenyek gummiból, bővebb ugynevezett katonai szabás kapucsnival, erős szövettel 8, 9, 10, a legnagyobb 12 firt.
Egész könnyű hamvas szövettel, melyek zsebbe tehetők 9, 10 és 11 firt, a szűk palettotval fel nem eszerelendők.

Soda-víz készítő gépek, melyek segítségével öt perc alatt a legudibóbb ital nyerhető
1/2 literes 1 literes 1 1/2 literes
6.50 7.50 8.50
1 3/4 literes 2 literes 3 literes
9.50 11.50 13 firt

Amerikai víz-szűrő gépek, tömörített szénből, — miután az alföld számtalan vidékén az ivóvíz kellemetlen utóízű és zavaros, e mellett ártalmas,

nem lehet ezen találmányt eléggé a közönség figyelmébe ajánlani, különösen gyomor- és bélbajoknál ily gép felettebb fontos, léteznek következő nagyságban

naponkint 20 40 60 80 liter szűrő képességgel 1.65, 2.80, 4.50, 6.50 kr.

Ablak redők fából szövve, fehér és zöld színben árak alább jegyzett méretű ablakokhoz

90 széles 95 100 105
180 hosszú 190 200 210

1 firt 35, 1.45, 1.60, 1.80,

felhuzó készletek bele érve finomabb szövött redők valódi lün fonattal a fűt jegyzett két nagyság szerint 1.75, 2.—2.20, 2.35 kr.

Gyermek-koesik 5.—, 4.50, 6.50, 8, 10 firt.

Női esőköpenyek szürke és fekete gummi szövettel, mintazott, egész könnyű, hosszú gallér alakban 9, 10 firt.

Eső-ernyők 80 kr., 1 firt, 1.25, 1.50, 2.50.

Selyem eső-ernyők 3.50, 4, 4.50, 5, 8, 10 firt.

Legkitünőbb rovar-irtó por Zacherlin, minden a hazánál előforduló fereg ellen, üvegje 15, 30 és 50 kr.

Andel-féle rovar-irtó por, különösen légy, poloska, és az ugynevezett sváb-bogarak ellen, egy doboz 20, 40, 60 kr.

Rovar-por hintő-gömbök 30, 35 kr.

Halászati készletek, három és négy részbe kihuzható horgászati botok, horgok, horog-zainok, utánzott horog-féreg és különböző készletek, az elősoroltakon kívül még számtalan tárgyak léteznek, melyekről árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Póstai rendelmenyek azonnal teljesittetnek.

468-19*